



Επίκαιρα

Θέματα Συνταγματικού Δικαίου

Υπεύθυνος ύλης: Ξενοφών Κοντιάδης

Φεβρουάριος 2018, Τεύχος 73

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λέει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Δικαιώματα υπόπτων και κατηγορουμένων σύμφωνα με την Οδηγία 2013/48/ΕΕ και δικαιώματα των προσώπων που αναζητούνται στο πλαίσιο έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης

Εκδηλώσεις

- Απειλείται η δικαστική ανεξαρτησία; 23/2/2018, Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών

Μπορεί να λέει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;

Mark Graber, καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου, Πανεπιστήμιο Maryland

(Από την Dr. Julia Frank, Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχιατρικής)

Όπως και οι πολιτικοί αναλυτές, οι ψυχίατροι δείχνουν ενδιαφέρον για δηλώσεις που δεν εναρμονίζονται με την κοινή αντίληψη για την πραγματικότητα, με απλά λόγια για τα ψεύδη. Οι πολιτικοί αναλυτές αναλύουν τα ψεύδη συσχετίζοντάς τα με τον στρατηγικό στόχο τους: να καλύψουν παραβατικές συμπεριφορές (“δεν είχα σεξουαλικές σχέσεις με τη γυναίκα αυτή”, Clinton, 4/8/2012) ή να προωθήσουν μια πολιτική ατζέντα (“Το ποσοστό εγκληματικότητας στη χώρα βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 47 χρόνων”, Trump 2/8/2017). Η αποκάλυψη της αλήθειας αποτελεί αποτελεσματικό τρόπο αντιμετώπισης των ψεμάτων που λέγονται για λόγους στρατηγικής.

Πώς μπορούμε όμως να κατανοήσουμε τα αυθόρμητα ψεύδη, που είναι άμεσα και εύκολα διαψεύσιμα και τα οποία πληκτρολογεί ο Πρόεδρός μας στο Twitter; Ακόμη και όταν υπάρχουν αδιάσειστα στοιχεία, επιμένει στη δική του εκδοχή της πραγματικότητας για τα πάντα, από το μέγεθος του πλήθους που παρέστη στην ορκωμοσία του μέχρι τη διάψευση όσων είπε για την Αϊτή και για χώρες της Αφρικής ενώπιον ενός κοινού που αποτελούνταν από Αμερικανούς γερουσιαστές.

Το ερώτημα γιατί οι άνθρωποι, ακόμα και γερουσιαστές, αποδέχονται, συγχωρούν και εξορθολογίζουν τα ψεύδη ενός ηγέτη αποτελεί ένα εύλογο ερώτημα για τους πολιτικούς αναλυτές. Ως ψυχίατρο που έχει επαγγελματική άδεια να εξετάζει ανορθολογικά κίνητρα συμπεριφορών, αυτό που με ενδιαφέρει περισσότερο είναι το ερώτημα αν ο Trump όντως γνωρίζει ότι ψεύδεται.

Η συμπεριφορά του Trump συνάδει με μειωμένη ικανότητα νοητικοποίησης. Η νοητικοποίηση είναι μια σχετικά πρόσφατη έννοια στη βιβλιογραφία της

www.cecl.gr

 Επικοινωνία: centre@cecl.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λείπει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

ψυχοθεραπείας, χρήσιμη για να γίνουν κατανοητές κοινωνικά μη αποδεκτές και αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές πολλών ειδών. Το υψηλό status θέτει σε δοκιμασία την ικανότητα νοητικοποίησης ακόμη και όσων δεν παρουσίαζαν πρόβλημα πριν αναλάβουν θέσεις εξουσίας.

Επιδραστικοί ψυχολόγοι και ψυχίατροι ορίζουν τη νοητικοποίηση ως την ικανότητα σύλληψης και κατανόησης της διαφοράς ανάμεσα στην εσωτερική εμπειρία και τις εμπειρίες άλλων προσώπων. Το αντίθετο είναι η πίστη ότι υπάρχει απόλυτη αντιστοιχία ανάμεσα σε αυτό που βρίσκεται στο μυαλό κάποιου και στον εξωτερικό κόσμο. Κανείς μας δεν θα μπορούσε να ζήσει σε έναν κόσμο όπου δεν θα βασιζόμασταν στη δική μας αντίληψη τις περισσότερες φορές. Όταν όμως η εμπειρία έρχεται σε σύγκρουση με την προαντίληψή τους, οι υγιείς άνθρωποι προσαρμόζουν την εσωτερική τους πραγματικότητα ώστε να απορροφήσουν τα νέα δεδομένα. Αντίθετα, η ικανότητα να αναγνωρίζει κανείς ότι η υλική ή κοινωνική πραγματικότητα έρχεται σε αντίθεση με την προαντίληψη ή τα πιστεύω του μπορεί να είναι σοβαρά ελλειμματική σε ανθρώπους που πάσχουν από ένα ευρύ φάσμα ψυχικών διαταραχών.

Η ειρωνεία, η ταπεινοφροσύνη και η αυτογνωσία ανθούν στα ρήγματα ανάμεσα στα πιστεύω και την εξωτερική πραγματικότητα. Όταν δεν υπάρχουν αυτές οι αποκλίσεις, οι ιδιότητες αυτές μαραίνονται και πεθαίνουν. Οι άνθρωποι με σχιζοφρένεια συχνά δεν έχουν αίσθηση του χιούμορ. Οι θεραπευτές γνωρίζουν ότι δεν πρέπει να κάνουν αστεία όταν υποβάλουν σε θεραπεία κάποιον με σοβαρή διαταραχή προσωπικότητας. Ο Donald Trump, γνωστός για την έλλειψη ικανότητας να επιδείξει ταπεινοφροσύνη, φαίνεται επίσης να στερείται την αίσθηση της ειρωνείας, που υποδηλώνει ότι η ικανότητα νοητικοποίησης την οποία διαθέτει βρίσκεται εκτός των ορίων του κανονικού.

Η μειωμένη ικανότητα νοητικοποίησης εξηγεί ίσως πώς και γιατί ο Trump ψεύδεται τόσο αναίσχυντα. Οι άνθρωποι που δεν μπορούν να αντιληφθούν τη διαφορά ανάμεσα σε αυτά που πιστεύουν και τον πραγματικό κόσμο ψεύδονται χωρίς να έχουν συναίσθηση ότι το κάνουν. Ακόμη και όταν εκφέρουν τρομερές αναλήθειες, η έλλειψη συναίσθησης τους κάνει να φαίνονται αυθεντικοί και ειλικρινείς. Αντίθετα, οι άνθρωποι που είναι ικανοί να θέτουν σε αμφισβήτηση τις ίδιες τις απόψεις τους κινδυνεύουν να φανούν ασυνεπείς ή υποκριτές. Η ελλειπής ικανότητα νοητικοποίησης δημιουργεί έναν κόσμο ενάρετων υποκριτών και ικανών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λείπει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

ψευτών.

Όπως και για τις άλλες πνευματικές ιδιότητες, μπορούμε να υποθέσουμε ότι η ικανότητα νοητικοποίησης είναι το αποτέλεσμα γενετικού χαρίσματος που τροποποιείται μέσω των εμπειριών. Επίσης, όπως συμβαίνει και με κάθε άλλη πνευματική ικανότητα, οι συνθήκες μεγιστοποιούν ή καταπιέζουν τις ιδιότητες που έχει κάποιος όταν εισέρχεται στην πολιτική σκηνή. Ο τωρινός ρόλος του Trump ως ηγέτη μεγιστοποιεί πιθανά προϋπάρχοντα ελαττώματά του.

Όταν ένας σύνθετος οργανισμός, ανθρώπινος ή μη, βρίσκεται υπό απειλή ή τραυματίζεται, μια βασική, εξελικτικά διατηρημένη, εγγενής νευρική διαδικασία εστιάζει την προσοχή στην απειλή. Η διαδικασία αυτή αποκλείει τη συνειδητοποίηση του πλαισίου της απειλής ή και των σημάτων υποστήριξης και ασφάλειας.

Είναι υποστηρίξιμο ότι ο ρόλος του ηγέτη καθ'αυτός περιορίζει ακόμη και εξελιγμένες ικανότητες νοητικοποίησης. Πρώτης τάξεως ηγέτες, όπως τα άλφα πρωτεύοντα θηλαστικά, δεν αποκλείεται να είναι εξαιρετικά ευαίσθητοι σε απειλές απέναντι στην κυριαρχία τους. Έτσι επιλέγουν να κρατούν τους συνεργάτες τους απομονωμένους από όποιον μπορεί να απειλήσει την κυριαρχία αυτή. Οι πολιτικοί στο υψηλότερο επίπεδο διαθέτουν ακόμη κάποια δυνατότητα να επηρεάζουν την πραγματικότητα, έστω τον τρόπο που παρουσιάζεται η πραγματικότητα από τα ΜΜΕ. Ο έλεγχος των αλληλεπιδράσεων και της πληροφόρησης δημιουργεί μια αντήχηση, καθώς οι παραμορφωμένες αντιλήψεις των ηγετών επιστρέφουν σε αυτούς με τη μορφή εξωτερικής επίδρασης, καθιστώντας τις παραμορφώσεις ακόμη πιο στέρεες. Υπό αυτό το πρίσμα, ο Trump είναι πιθανό να μην ψεύδεται, με την έννοια της στρατηγικής, όταν αρνείται την αλήθεια.

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

<https://balkin.blogspot.gr, 15/01/2018>

Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Στην κριτική δεν είναι σήμερα συνταγματικά ανεκτό να τίθενται όρια. Η κριτική δεν μπορεί παρά να είναι απεριόριστη σε ένα δημοκρατικό κράτος δικαίου, όπου κατοχυρώνονται και προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα του προσώπου. Γιατί μας είναι τόσο δύσκολο να το κατανοήσουμε και να το αποδεχτούμε; Την απάντηση ας την αναζητήσουν οι κοινωνιολόγοι και οι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λείπει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

κοινωνικοί ανθρωπολόγοι. Στην ελληνική νομική επιστήμη υποστηρίζονται, πάντως, δισταμένες απόψεις. Η σύγχρονη, φιλελεύθερη αντίληψη δέχεται ότι η κριτική εξ ορισμού δεν μπορεί να οριοθετηθεί, εφόσον, βέβαια, ως κριτική αντιλαμβανόμαστε την αξιολογική κρίση για ένα έργο τέχνης ή για τον επιστημονικό και, ευρύτερα, τον δημόσιο λόγο.

Η θέση αυτή δεν είναι καινοφανής. Θεμελιώνεται στην ερμηνεία του Συντάγματός μας και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως αυτή εφαρμόζεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Θα διερωτηθεί κανείς: Και η προστασία της προσωπικότητας; Υποχωρούν η τιμή και η υπόληψη του κρινόμενου μπροστά στην ελευθερία του λόγου και, ειδικότερα, του κριτικού λόγου; Μα, αν δεχόμασταν την αντίθετη άποψη, ότι, δηλαδή, οι δυσμενείς χαρακτηρισμοί σε βάρος προσώπων και του έργου τους είναι ανεπίτρεπτοι, τότε θα οδηγούμασταν αναπότρεπτα είτε στην αποδοχή ως θεμιτής και νόμιμης μόνο της θετικής κριτικής είτε σε μια διαβάθμιση της έντασης της δυσμενούς κριτικής, απαγορεύοντας ενδεχομένως την οξεία κριτική. Κάτι τέτοιο όμως δεν είναι συνταγματικά νοητό.

Αυτό σημαίνει ότι μπορεί, επί παραδείγματι, ένας κριτικός κινηματογράφου να αξιολογήσει μια ταινία ως «σκουπίδι» και τον δημιουργό της ως «ατάλαντο»; Κατά τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων, τα οποία, δυστυχώς, δεν έχουν ακόμη αφομοιώσει τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, εξαρτάται από το πού δημοσιεύεται η κριτική και αν έχει σκοπό εξύβρισης. Η ορθή απάντηση είναι όμως εξαιρετικά απλή και αβίαστη: ασφαλώς μπορεί. Αντίστοιχα, βέβαια, ο ίδιος ο κριτικός θα υποστεί κριτική για το ύφος και το περιεχόμενο του λόγου του, ιδίως αν έχει υπερβεί τα όρια της ευπρέπειας. Στο ερώτημα για τα όρια της κριτικής, η απάντηση παραμένει αδιαπραγμάτευτη: η κριτική δεν γνωρίζει όρια. Εδώ αναφύεται, ωστόσο, ένα άλλο πρόβλημα: Πότε ο λόγος παύει να αποτελεί «κριτική» και εκτρέπεται σε ποινικά κολάσιμη συκοφαντική δυσφήμιση; Αρνούμαστε ότι ο δικαστής οφείλει να κρίνει την αλήθεια και το ψέμα του κριτικού λόγου; Η απάντηση έχει δυο όψεις. Καταρχάς, ως αξιολογικός, ο κριτικός λόγος δεν επιδέχεται δικαστικής ή άλλης αποτίμησης με βάση το κριτήριο της αλήθειας και του ψεύδους. Μια αξιολογική κρίση είναι κολάσιμη μόνο σε αυταρχικά καθεστώτα, όπου ο λόγος περιορίζεται ή ποινικοποιείται όταν ενοχλεί τους κρατούντες. Από την άλλη πλευρά όμως, όταν ο δυσφημιστικός λόγος περιβάλλεται με τον μανδύα της

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λείπει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

οξείας κριτικής, με πρόθεση μείωσης της ηθικής και κοινωνικής αξίας του κρινόμενου, χρησιμοποιώντας ως όπλο ψευδή γεγονότα, τότε δεν πρόκειται πλέον για εκφορά κριτικού λόγου, αλλά για διαστρέβλωση της πραγματικότητας.

Υπ' αυτό ακριβώς το πρίσμα το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εισήγαγε τη θεμελιώδη διάκριση μεταξύ γεγονότων και αξιολογικών κρίσεων για δημόσιες πράξεις. Η ψευδής αναφορά σε δήθεν γεγονότα με πρόθεση συκοφάντησης δεν συνιστά κριτική, αλλά δυσφήμιση. Όμως, από την άλλη πλευρά, κάθε πρόσωπο που αποφασίζει να εκτεθεί στη δημόσια σφαίρα είναι υποχρεωμένο να ανέχεται την κριτική. Διαφορετικά θα έπαιε να υφίσταται αυτή η σφαίρα δημόσιου διαλόγου και θα επιστρέφαμε σε σκοτεινές εποχές αυταρχικών καθεστώτων.

Όποιος απειλεί με μηνύσεις ή υλοποιεί τέτοιες απειλές επιδιώκει να «παγώσει» τον δημόσιο διάλογο. Είναι σημαντικό ότι ήδη, σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, τέτοιου τύπου μηνύσεις είχαν ως αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις όχι απλώς την αθώωση του μηνυόμενου, αλλά και την υπέρ αυτού επιδίκαση αποζημίωσης! Ίσως είναι ώρα και για τον Έλληνα δικαστή να σκεφτεί σε αυτή την κατεύθυνση.

Πηγή: «Νέα Σελίδα», 14/01/2018

Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας

Γιώργος Γεραπετρίτης, Καθηγητής Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Η προϊούσα αποδυνάμωση των θεσμών πλήγωσε την εγκυρότητα και την αξιοπιστία της διακινούμενης πληροφορίας. Η πληγή αυτή εκκινεί από τους φορείς διακίνησης της πληροφορίας, επαγγελματίες και κατά συνθήκη, και διαχέεται στο κράτος και στην κοινωνία. Θεωρώ υποχρέωση και ευθύνη να αναδειχθούν, όσο ακόμη οι επιπτώσεις αυτές δεν διαρρηγνύουν τη βάση της δημοκρατίας, τα βασικά αξιώματα που συνθέτουν τη λειτουργική σχέση της πληροφορίας με τη δημοκρατία. Διότι τα φαινόμενα των καιρών στην πατρίδα μας είναι εξαιρετικά ανησυχητικά.

Πρώτον, η πληροφορία συνιστά όρο και εγγύηση της δημοκρατίας αλλά και ατομικό δικαίωμα των πολιτών. Χωρίς ενημερωμένους πολίτες, η καθολικότητα και η γνησιότητα της έκφρασης της βούλησης των πολιτών στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία καταντά στην καλύτερη περίπτωση φενάκη, στη χειρότερη ολοκληρωτισμός. Δεν είναι τυχαία η χρήση του όρου «μαντρόσκυλο» της δημοκρατίας που το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λείπει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

του Ανθρώπου συστηματικά αποδίδει στους λειτουργούς του Τύπου.

Δεύτερον, το επίπεδο των εγγυήσεων ελευθερίας δεν είναι το ίδιο για τον Τύπο και για τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης. Λόγω της φύσης αλλά και της εκ των πραγμάτων περιορισμένης κυκλοφορίας του Τύπου και της εξ αυτής οριοθετημένης επίδρασης που μπορεί να ασκεί στις μάζες, οι λειτουργοί του Τύπου απολαμβάνουν εκ του Συντάγματος μεγαλύτερων εγγυήσεων στην άσκηση του λειτουργημάτων τους έναντι των επαγγελματιών της τηλεόρασης ή του Διαδικτύου, που έχουν σοβαρότερους περιορισμούς.

Τρίτον, η δημόσια ή κρατική τηλεόραση έχει πολύ μεγαλύτερους περιορισμούς σε σχέση με την ιδιωτική. Η ιδιωτική τηλεόραση οφείλει να τηρεί τους κανόνες δεοντολογίας στην ενημέρωση και την ποιοτική στάθμη των προγραμμάτων της. Η δημόσια τηλεόραση έχει απόλυτη υποχρέωση τήρησης του ίσου μέτρου έναντι πολιτικών και κοινωνικών φορέων, χρηστής οικονομικής διαχείρισης των δημόσιων πόρων που αξιοποιεί, αποχής από συνθήκες ιδιωτικού ανταγωνισμού που καταλήγει σε ποιοτική υποβάθμιση και προβολής ειδήσεων και προγραμμάτων, έστω και μη ανταποδοτικών από την άποψη του διαφημιστικού ενδιαφέροντος.

Από την άποψη αυτή, η στάση της ελληνικής δημόσιας τηλεόρασης στο θέμα της προβολής του συγκέντρωσης της Θεσσαλονίκης για το Μακεδονικό ήταν πολλαπλά προβληματική: υποβάθμισε εντελώς το γεγονός το ίδιο, τόσο την ώρα της διενέργειάς του όσο και στα δελτία ειδήσεων, αποδεδειγμένα στρέβλωσε τον όγκο της συγκέντρωσης και, στο τέλος, συνέκρινε τη δική της προβολή με εκείνη των ιδιωτικών μέσων. Όμως, ένα ιδιωτικό μέσο πράττει κατά την ελεύθερη κρίση του με όριο την απαιτούμενη δεοντολογία· ένα δημόσιο μέσο τηρεί υποχρεωτικά και απαρέγκλιτα όλους τους κανόνες, άλλως δεν έχει λόγο ύπαρξης.

Τέταρτον, οι ενώσεις των δημοσιογράφων έχουν καθήκον έναντι της δημοκρατίας και δεν είναι πολιτικοί παράγοντες. Η ομοσπονδία προσωπικού της δημόσιας τηλεόρασης έσπευσε να απαντήσει σε ανακοινώσεις κομμάτων επιβεβαιώνοντας τελικά εκείνο το οποίο επιθυμούσε να διαψεύσει: ότι συζητεί με πολιτικούς όρους την άσκηση της δημοσιογραφίας στο μόνο δημόσιο μέσο πανελλαδικής ηλεκτρονικής προβολής. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων, υπεύθυνη για τη συλλογική τήρηση των δημοσιογραφικών κανόνων, απέχει επιδεικτικά. Κι αυτό, ενώ επέδειξε μείζονα σπουδή σε ακριβώς ανάλογες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λέει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

περιπτώσεις, όπως τα ζητήματα που αφορούσαν το δημοψήφισμα του 2015, και ασκεί πειθαρχικές διώξεις εις βάρος επαγγελματιών δημοσιογράφων ιδιωτικών μέσων για μη συμμετοχή σε απεργία του κλάδου, απειλώντας αντισυνταγματικά και εκβιαστικά με δυσανάλογες κυρώσεις, καταργώντας εν τοις πράγμασι την ατομική διάσταση του επαγγελματικού αυτού δικαιώματος.

Ο μεγάλος διανοητής της νεωτερικότητας Τίμοθι Σνάνιντερ γράφει ότι εγκαταλείποντας τα γεγονότα εγκαταλείπουμε την ελευθερία. Όπως εξηγεί, εάν τίποτε δεν είναι αληθινό, κανείς δεν μπορεί να επικρίνει την εξουσία, και υποτασσόμαστε στην τυραννία, αφού δεν βλέπουμε διαφορά ανάμεσα σε αυτό που θέλουμε να ακούσουμε και σε αυτό που ισχύει πραγματικά. Η μετα-αλήθεια συνιστά αναχώρηση της δημοκρατίας και προστάδιο του φασισμού. Και χωρίς ευθυκρισία της δημοσιογραφίας, ιδίως της ηλεκτρονικής, που ασκεί μεγάλη επιρροή χωρίς αντίστοιχη λογοδοσία, το προστάδιο αυτό δεν είναι μακριά.

πηγή: «Η Καθημερινή», 28/01/2018

Ολίγη από σαρία

Ιωάννης Μ. Κονιδάρης, Ομότιμος Καθηγητής Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Σε σύντομη παρέμβασή μου, προ μηνός περίπου, στην ίδια αυτή φιλόξενη στήλη (18.12.2017, σ. 16), είχα, με αφορμή τις κυβερνητικές προθέσεις για την απευθείας εκλογή μουφτήδων στη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης, επισημάνει την αποσπασματικότητα και προχειρότητα με την οποία τίθενται προς συζήτηση τόσο σύνθετα και αλληλένδετα ζητήματα, όταν μάλιστα συνδέθηκαν από τον τούρκο πρόεδρο, ευθέως και χωρίς καν αντίλογο, με την εκλογή Οικουμενικού Πατριάρχη.

Σε πολύ σύντομο χρόνο, για τη βραδυκίνητη δημόσια διοίκηση, ψηφίσθηκε και δημοσιεύθηκε ήδη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο νεαρός Ν. 4511/2018 που καθιστά προαιρετική την εφαρμογή της σαρίας, του μουσουλμανικού δηλ. δικαίου από τους μουφτήδες ως ιεροδίκες. Ενώ δηλ. έως σήμερα η εφαρμογή ήταν υποχρεωτική, τώρα η σαρία εφαρμόζεται μόνον εφόσον αμφότερα τα διάδικα μέρη υποβάλουν σχετική αίτηση για επίλυση της διαφοράς τους κατά τον Ιερό Μουσουλμανικό Νόμο.

Η διάταξη αυτή ψηφίσθηκε με μεγάλη πλειοψηφία στη Βουλή, με μόνη τη Χρυσή Αυγή να τάσσεται κατά, καθώς ήταν ώριμη και δρομολογημένη από καιρό με την ομόφωνη γνώμη της επιστημονικής κοινότητας. Η

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λείπει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

νομοθετική λύση, όμως, που δόθηκε είναι και πάλι κολοβή... Και τούτο διότι τα κριτήρια των επιστημόνων και των πολιτικών που νομοθετούν έχουν ως ειδοποιό διαφορά το περίφημο «πολιτικό κόστος».

Τι θα ήταν, λοιπόν, πρόπον να γίνει; Απλούστατα να καθιερωθεί υποχρεωτικώς η προσφυγή για τις πάσης φύσεως διαφορές και της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης στα αρμόδια δικαστήρια όπως ακριβώς συμβαίνει με κάθε Έλληνα πολίτη.

Διότι η προαιρετική προσφυγή στον Ιερό Μουσουλμανικό Νόμο, που τελικώς νομοθετήθηκε, είναι προφανές ότι κινδυνεύει σοβαρώς να φαλκιδευθεί από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της κλειστής και φοβικής τοπικής κοινωνίας, για την κατάσταση της οποίας ασφαλώς την ευθύνη φέρει το πολιτικό σύστημα και βεβαίως πρωτίστως εκείνοι που μεταπολεμικώς επί δεκαετίες άσκησαν την εξουσία και παρέδωσαν τη μουσουλμανική μειονότητα στον τουρκικό εθνικισμό...

Θλίβομαι διότι προσπάθεια που έγινε κατά τη διάρκεια της ψηφίσεως της νεαρής διατάξεως για τη βελτίωσή της, με προσφυή τροπολογία που κατέθεσε ο Ευ. Βενιζέλος και προς τιμήν του υποστήριξε ο Ν. Φίλης, δεν έτυχε της αποδοχής της πλειοψηφίας.

Με την τροπολογία αυτή, διευρυνόταν στοχευμένα ο ήδη προβλεπόμενος από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του μουφτή έλεγχος της αποφάσεώς του προτού κηρυχθεί εκτελεστή με την έρευνα και της τυχόν αντίθεσης των κανόνων που εφαρμόστηκαν όχι μόνον προς το Σύνταγμα, και ιδίως ρητώς το άρθρο 4 §2, αλλά και προς κανόνες υπερνομοθετικής ισχύος όπως κατεχοχήν η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Θλίβομαι, δε, ακόμη περισσότερο, διότι η αξιωματική αντιπολίτευση δίστασε, για λόγους που δεν μπορώ να κατανοήσω, να υπερακοντίσει την κυβερνητική πρωτοβουλία και να εισηγηθεί την ολοσχερή κατάργηση του Ιερού Μουσουλμανικού Νόμου, που δεν ισχύει ακόμη και στην Τουρκία, παρότι ο πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας συμβουλευθήκε, όπως δημοσιεύθηκε στον Τύπο, τον κατ' εξοχήν ειδικό στα θέματα αυτά. Αλλά, ατυχώς, οι πολιτικοί έχουν αυτή την αδυναμία: κατά κανόνα δεν ρωτούν τους ειδικούς και όταν, κατ' εξαίρεση, τους ρωτούν, συνήθως δεν ακολουθούν τις συμβουλές τους...

πηγή: «Τα Νέα», 29/01/2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λείπει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα

Νίκος Κ.Αλιβιζάτος, Ομότιμος Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Πανεπιστημίου Αθηνών

Παρά τα όσα ισχυρίστηκε κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στην Αθήνα ο Τούρκος πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν, η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών έκρινε ότι οι τουρκικές αρχές δεν αποδεικνύουν συγκεκριμένη ανάμειξη του αιτούντος αξιωματικού στο πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου.

Αν και ο τρόπος με τον οποίο η κυβέρνηση χειρίζεται το θέμα των οκτώ Τούρκων αξιωματικών προκαλεί εύλογες απορίες, δεν θα αμφισβητήσω τη νομιμότητα των ενεργειών της. Ο νόμος προβλέπει από παλιά τη δυνατότητα του αρμόδιου υπουργού να προσφεύγει εναντίον της χορήγησης πολιτικού ασύλου από την αρμόδια Δευτεροβάθμια Επιτροπή (ενδοστροφής δίκη). Επομένως, με στενά νομικά κριτήρια, παρότι –εξ όσων γνωρίζω– για πρώτη φορά ασκήθηκε τέτοια προσφυγή, η αντίδραση της κυβέρνησης για τον έναν από τους οκτώ Τούρκους αξιωματικούς που κατέφυγαν στη χώρα μας το πρωί της 16ης/7/2016 δεν ήταν αυθαίρετη. Ήταν όμως και αναμενόμενη. Ο κ. Τσίπρας όφειλε να δείξει στον κ. Ερντογάν ότι εξαντλεί όλα τα περιθώρια που ο νόμος τού αναγνωρίζει. Και έπραξε αναλόγως.

Απεναντίας, το στοιχείο που σοκάρει είναι η ηθική ασυνέπεια της κυβέρνησης. Και τούτο, ενόψει των όσων έχει κατά καιρούς δηλώσει για τον εαυτό της και για το ήθος της Αριστεράς. Διότι, όπως ασφαλώς γνωρίζει και ο κ. Τζανακόπουλος, έχοντας παλαιότερα ασχοληθεί με τη φιλοσοφία του δικαίου, το δίκαιο δεν είναι άσχετο με την ηθική.

Από τη σκοπιά μου, θα προσπαθήσω να αναδείξω τη συνταγματική πλευρά της υπόθεσης. Το 1975, όταν ψηφιζόταν το ισχύον Σύνταγμα, ο καθηγητής Γ. Α. Μαγκάκης, βουλευτής τότε της Ενώσεως Κέντρου - Νέες Δυνάμεις, πρότεινε να περιληφθεί στο Σύνταγμα διάταξη για όσους διεκδικούν πολιτικό άσυλο στη χώρα μας. Η πρόταση έγινε δεκτή, και το άρθρο 5 παρ. 2 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζει: «Απαγορεύεται η έκδοση αλλοδαπού που διώκεται για τη δράση του υπέρ της ελευθερίας».

Λίγους μόλις μήνες μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας, το σκεπτικό του αείμνηστου καθηγητή ήταν ξεκάθαρο: όπως τόνιζε στη Βουλή, πρέπει να προβλεφθεί ότι «στην Ελλάδα παρέχεται πολιτικό άσυλο στους διωκόμενους για λόγους πολιτικούς. Η συνταγματική αυτή πρόβλεψη είναι, κύριοι συνάδελφοι, πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λείπει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

οφειλόμενης διεθνούς αλληλεγγύης. Όταν ο ελληνοισμός και πολλοί διωκόμενοι εγνώρισαν τη διεθνή αλληλεγγύη που εκφράζει ο θεσμός του πολιτικού άσυλου, θα ήταν μεγάλη ασυνέπεια αν η ελληνική πολιτεία, ανασυντασσομένη, δεν προέβλεπε αυτόν τον θεσμό στο Σύνταγμά της» (29/1/1975).

Σήμερα, κύρια πηγή των ρυθμίσεων για το άσυλο, που ισχύουν και στη χώρα μας, είναι βέβαια το διεθνές, καθώς και το ευρωπαϊκό δίκαιο. Προηγείται η Σύμβαση της Γενεύης του 1951, την οποία το Δικαστήριο της Ε.Ε. έχει χαρακτηρίσει «ακρογωνιαίο λίθο» του διεθνούς νομικού συστήματος για την προστασία των προσφύγων. Σε αυτήν (και ένα πρωτόκολλο του 1967) παραπέμπει άλλωστε και το πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο, ορίζοντας ότι η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στον τομέα αυτό «με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιονδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας [...]» (άρθρο 78 ΣΛΕΕ).

Μα είναι ποτέ δυνατόν, μας είπε προκλητικά ο κ. Ερντογάν προ ημερών στην Αθήνα, να παρέχεται πολιτικό άσυλο σε επίδοξους πραξικοπηματίες; Έφθασε μάλιστα έως το σημείο να διερωτηθεί τι θα έκανε η Τουρκία αν είχαν καταφύγει στο έδαφός της οι τρομοκράτες της Ε.Ο. 17N και η Ελλάδα διεκδικούσε την έκδοσή τους.

Σε αυτό το ερώτημα δίνει πειστική απάντηση η 58σέλιδη απόφαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, που τη νομιμότητά της ήδη αμφισβητεί η κυβέρνηση. Με εισήγηση της κ. Αικατερίνης Κουτσοπούλου, πρωτοδίκου Διοικητικών Δικαστηρίων Ηρακλείου Κρήτης, η τριμελής αυτή επιτροπή έκρινε ότι οι τουρκικές αρχές δεν αποδεικνύουν συγκεκριμένη ανάμειξη του αιτούντος αξιωματικού στο πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου. Το ελικόπτερο τύπου Σικόρσκι που συγκυβερνούσε δεν έφερε οπλισμό και δεν θα μπορούσε, χωρίς ανεφοδιασμό, να πετάξει από τη βάση του στην Κωνσταντινούπολη στη Μαρμαρίδα, για να μετάσχει στην επιχείρηση δολοφονίας του κ. Ερντογάν, και από εκεί να καταφύγει στην Αλεξανδρούπολη.

Το σχετικό απόσπασμα είναι αποστομωτικό και αξίζει να παρατεθεί: η περιγραφή των γεγονότων από τους Τούρκους είναι «εντελώς αόριστη». Διότι αυτά «αναφέρονται γενικώς [...], χωρίς περαιτέρω προσδιορισμό των πράξεων, του τρόπου και του βαθμού συμμετοχής του προσφεύγοντος στις πράξεις αυτές, με την παράθεση συγκεκριμένων στοιχείων [...]». Ειδικότερα, η γενική αναφορά σε τηλεφωνικές κλήσεις του αρχηγού του πληρώματος του ελικοπτέρου κατά τη νύχτα του πραξικοπήματος και η μέσω αυτών επιχειρούμενη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λέει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

σύνδεση του προσφεύγοντος με τις εγκληματικές πράξεις που αποδίδονται σ' αυτόν δεν συνιστούν συγκεκριμένα στοιχεία, ικανά να στηρίξουν τις σε βάρος του προσφεύγοντος κατηγορίες [...]».

Δεν ευσταθεί, συνεπώς, η ένσταση ότι συντρέχει στο πρόσωπό του κάποια από τις προβλεπόμενες «ρήτρες αποκλεισμού», όπως π.χ. αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου. Ως εκ τούτου, ο αιτών δεν διώκεται για συγκεκριμένες εγκληματικές πράξεις, όπως θα διωκόταν ο Δ. Κουφοντίνας, αλλά διότι θεωρείται αντίθετος με το καθεστώς του κ. Ερντογάν.

Με την απόφασή της αυτή, η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών έσωσε την τιμή των Ελλήνων νομικών. Διότι, εκτός από το διεθνές δίκαιο, ενόψει του οποίου ερμήνευσε ως όφειλε τον νόμο, έλαβε υπ' όψιν και μίαν από τις πιο ωραίες, τις πιο γενναιόδωρες διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος.

Είμαι βέβαιος ότι τα δικαστήρια, που θα έχουν εν προκειμένω και τον τελευταίο λόγο, θα συμμερισθούν αυτή τη διαπίστωση και θα υπενθυμίσουν, σε όποιον το αμφισβητεί, ότι δεν υπάρχουν στεγανά μεταξύ δικαίου και ηθικής.

πηγή: «Η Καθημερινή», 08/01/2018

Η ευρωπαϊκή ορχήστρα

Ναπολέοντας Μαραβέγιας, Καθηγητής και Αντιπρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Θα μπορούσε να παρομοιάσει κανείς την Ευρωπαϊκή Ένωση με μια μεγάλη ορχήστρα, όπου κάθε χώρα-μέλος συμμετέχει εθελοντικά στην προσπάθεια ανάλογα με τις ικανότητες-δυνάμεις του και ανάλογα με τη διάθεση συμμετοχής στον κοινό σκοπό: στην εκτέλεση του μουσικού έργου, δηλαδή στην ευημερία των πολιτών της ΕΕ.

Όμως αυτή η ορχήστρα πάσχει από χρόνια προβλήματα, που ορισμένες φορές την οδηγούν σε υπαρξιακή κρίση, ενώ άλλες φορές την οδηγούν σε μεγάλες επιτυχίες. Οι βασικές της αδυναμίες οφείλονται προφανώς και στον τρόπο συγκρότησής της αλλά και στη συμπεριφορά των μελών της.

Στις βασικές αδυναμίες της εντάσσεται το ζήτημα της πολιτικής «ασυμμετρίας» μεταξύ των μελών της, όπου άλλα είναι περισσότερο ισχυρά και άλλα λιγότερο. Η δύναμη και αδυναμία δεν προσδιορίζεται από το μέγεθος κάθε μέλους της ορχήστρας-ΕΕ, αλλά από τη σχετική ικανότητά του να είναι αποτελεσματικό ή όχι στο έργο που παράγει. Εν προκειμένω, η οικονομική

www.cecl.gr

Επικοινωνία: centre@cecl.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λέει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

αποτελεσματικότητα κάθε μέλους το κατατάσσει στους πλούσιους-δανειστές ή στους φτωχούς-δανειζόμενους από τους πρώτους, δηλαδή σ' αυτούς που έχουν πλεονάσματα και σ' αυτούς που έχουν ελλείμματα στις εξωτερικές τους πληρωμές, πράγμα που εμφανίστηκε ξεκάθαρα κατά την περίοδο της σημερινής κρίσης.

Αυτή η κατάσταση εκ των πραγμάτων δίδει το προβάδισμα στους πλούσιους-δανειστές (με πρώτη τη Γερμανία), οι οποίοι εν πολλοίς καθορίζουν και τους όρους εκτέλεσης, ακόμη και την επιλογή του έργου που τους συμφέρει ή τους «αρέσει». Μια μακροχρόνια ριζική λύση, βέβαια, θα ήταν η δημιουργία των προϋποθέσεων ώστε και οι φτωχοί-δανειζόμενοι να γίνουν αποτελεσματικότεροι, πράγμα που προϋποθέτει «μεγαλοψυχία» από τους πλούσιους-δανειστές και κυρίως διάθεση και ικανότητα από τους ίδιους τους φτωχούς-δανειζόμενους να επωφεληθούν, στο πλαίσιο της μακροήμερευσης της ορχήστρας-ΕΕ. Αυτό όμως προϋποθέτει εμπάθυνση της δημοκρατίας στη λήψη των αποφάσεων, ώστε να ευνοούνται και οι φτωχότεροι, αλλά και αυτοπεριορισμό της δύναμης των πλουσίων-δανειστών.

Μια δεύτερη κρίσιμη αδυναμία της ΕΕ-ορχήστρας συνδέεται με τη φύση των δεσμών μεταξύ των μελών της, οι οποίοι, καθώς είναι κατεχοχόν οικονομικού χαρακτήρα, βρίσκονται σε μια διαδικασία συνεχούς διαπραγμάτευσης, προκειμένου να διευθετηθούν μικρά ή μεγάλα οικονομικά συμφέροντα. Αυτό οδηγεί στην ανάπτυξη τεχνοκρατικών δομών στα κράτη-μέλη και στα όργανα της ΕΕ, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της διαπραγμάτευσης πολύπλοκων και δυσεπίλυτων ζητημάτων, τόσο μεταξύ των μελών όσο και μεταξύ των μελών και των οργάνων της ΕΕ (όταν πρόκειται για εκχώρηση εθνικών αρμοδιοτήτων προς τα όργανα αυτά). Δεδομένου ότι τα μέλη των οργάνων της ΕΕ απηχούν τις απόψεις των κυβερνήσεων τους (π.χ., Συμβούλιο Υπουργών), που πάντοτε σχεδόν είναι διαφορετικών πολιτικών αποχρώσεων, η ανάγκη μη πολιτικά χρωματισμένων συμβιβαστικών λύσεων οδηγεί στην ανάπτυξη μιας -φαινομενικά τουλάχιστον- άχρωμης τεχνοκρατίας που πνίγει τις πολιτικές αντιπαραθέσεις και τον δημοκρατικό πολιτικό διάλογο.

Αυτή η «τεχνοκρατία των Βρυξελλών», που είναι αναγκαία για την επίτευξη λύσεων στις συνεχείς διαπραγματεύσεις οικονομικών συμφερόντων, εκ των πραγμάτων ενστερνίζεται τις απόψεις των πλουσίων-δανειστών κρατών-μελών, καθώς αυτά έχουν την ηγεμονία στο ευρωπαϊκό επίπεδο. Έτσι, οι πολιτικές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λέει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

ιδεολογικές αντιπαραθέσεις και ο γόνιμος πολιτικός διάλογος περνούν στο περιθώριο με μάλλον ατελέσφορες πολιτικές συζητήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μεταξύ των ευρωπαϊκών πολιτικών ομάδων, πριν καταλήξουν και πάλι σε έναν τεχνοκρατικό συμβιβασμό. Το έλλειμμα δημοκρατίας είναι εδώ φανερό.

Η ισχύς αυτής της πολιτικά «άχρωμης» τεχνοκρατίας που κυριαρχεί στα όργανα της ΕΕ είναι τόσο ριζωμένη, που η πρόσφατη εκλογή του νέου προέδρου του Eurogroup, ο οποίος προέρχεται από μια φτωχή-δανειζόμενη χώρα (Πορτογαλία) και είναι, μάλιστα, σοσιαλιστικών απόψεων, δεν άλλαξε ουσιαστικά ούτε πρόκειται να αλλάξει άμεσα τις επικρατούσες απόψεις στο όργανο αυτό. Υποτίθεται, μάλιστα, ότι το Eurogroup θα ήταν το «πολιτικό αντίβαρο» στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία θεσμικά αποτελεί το μη πολιτικά επηρεαζόμενο – ελεγχόμενο όργανο της ΕΕ για τη διαχείριση της Ευρωζώνης.

Προφανώς, και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ενώ δεν είναι ελεγχόμενη πολιτικά, δεν σημαίνει ότι δεν είναι, ούτε θα μπορούσε να είναι, ιδεολογικά ουδέτερη, καθώς εμφορείται από τις αρχές της νομισματικής ορθοδοξίας – και μάλιστα γερμανικού τύπου. Δεν ασχολείται, δηλαδή, με την πλήρη απασχόληση, αλλά μόνο με τη σταθερότητα των τιμών και, συνεπώς, δεν δανείζει κυβερνήσεις για να ασκήσουν δημοσιονομική πολιτική ακόμη κι όταν αυτό είναι αναγκαίο (δεν αγοράζει ποτέ κυβερνητικά ομόλογα).

Η ονομαζόμενη «νομισματική χαλάρωση» των τελευταίων ετών, που ασκεί με επιμονή ο πρόεδρος Ντράγκι και έχει συμβάλει στην ανάκαμψη, δικαιολογείται επισήμως απέναντι στη γερμανική κριτική μόνο προκειμένου να αυξηθεί ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη στο 2% από το πολύ χαμηλό σημείο που βρίσκεται. (Λόγω κυρίως της δημοσιονομικής λιτότητας που έχει επιβληθεί στην Ευρωζώνη από τις πλούσιες-δανειστριες χώρες-μέλη με επικεφαλής τη Γερμανία.)

Μια τρίτη βασική αδυναμία της ορχήστρας-ΕΕ είναι το φαινόμενο της «ασύγχρονης» πολιτικής συγκυρίας, που περιοδικά εκδηλώνεται ανάλογα με τον εσωτερικό εκλογικό κύκλο στα διάφορα μέλη της. Έτσι, παρατηρούμε το φαινόμενο μερικές χώρες-μέλη, λόγω της εσωτερικής τους πολιτικής συγκυρίας, να επιθυμούν να προχωρήσουν σε κρίσιμες αλλαγές και μερικές άλλες να διστάζουν ή να απορρίπτουν απολύτως τις αλλαγές αυτές. Αυτό είναι αναπόφευκτο, καθώς κάθε μέλος διατηρεί την οντότητά του (την κρατική του υπόσταση) και αποφασίζει με βάση τα δικά του συμφέροντα, όπως

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μπορεί να λέει την αλήθεια ο Πρόεδρος Trump, όταν αρνείται και ψεύδεται;», Mark Graber
- «Η έκθεση στη δημόσια σφαίρα», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Περί δημοσιογραφίας, δεοντολογίας και δημοκρατίας», Γιώργος Γεραπετρίτης
- «Ολίγη από σαρία», Ιωάννης Μ. Κονιδάρης
- «Οι οκτώ Τούρκοι αξιωματικοί και το ελληνικό Σύνταγμα», Νίκος Κ.Αλιβιζάτος
- «Η ευρωπαϊκή ορχήστρα», Ναπολέοντας Μαραβέγιας

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Δικαιώματα υπόπτων και κατηγορουμένων σύμφωνα με την Οδηγία 2013/48/ΕΕ και δικαιώματα των προσώπων που αναζητούνται στο πλαίσιο έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης

τα ερμηνεύει κάθε φορά η πολιτική παράταξη που βρίσκεται στην εξουσία.

Μόνο μερικές φορές στην ιστορία της ΕΕ υπήρξε συγχρονισμένη διάθεση από τις χώρες-μέλη να προχωρήσουν μαζί για να ολοκληρώσουν τη συνεργασία τους. Αυτό συνέβη κατά τη δημιουργία της ΕΟΚ στο τέλος της δεκαετίας του '50 και την περίοδο 1985-2005 (αύξηση των πόρων, ενιαία αγορά, καθιέρωση κοινού νομίσματος, Συνταγματική Συνθήκη).

Η σημερινή συγκυρία, δυστυχώς, είναι διαφορετική. Η άλλοτε διστακτική Γαλλία, με τον νέο Πρόεδρο, είναι διατεθειμένη να προχωρήσει σε μεγάλες αλλαγές. Αλλά μόνο ελπίδες υπάρχουν από την πλευρά της Γερμανίας. Μόνο αν καταλήξει σε αίσιο αποτέλεσμα ο σχηματισμός κυβέρνησης μεταξύ Χριστιανοδημοκρατών και Σοσιαλδημοκρατών μπορεί να αλλάξει η στάση της Γερμανίας, της πρώτης πλούσιας-δανειστριάς χώρας-μέλους, η οποία μαζί με τη Γαλλία θα μπορούσε να προχωρήσει στις προτεινόμενες αλλαγές στην ΕΕ.

Κατόπιν όλων αυτών, ποια θα μπορούσε να είναι η λύση στα προβλήματα αυτά που περιορίζουν τη δημοκρατία και την αλληλεγγύη στην ΕΕ, διευρύνουν το χάσμα μεταξύ των κοινωνικών ομάδων στο εσωτερικό των πλουσίων και των φτωχών χωρών-μελών, καταστρέφουν την ιδέα της Ενωμένης Ευρώπης στα μάτια των πολιτών τους και τους ωθούν σε εθνικιστικές και αντιευρωπαϊκές επιλογές στις εκλογές;

Αυτή τη στιγμή ως λύση προβάλλει η βαθιά μεταρρυθμιστική τομή που προτείνει η Γαλλία μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μόνο έτσι μπορεί η ΕΕ να έχει μέλλον και να ανταποκριθεί στις επιθυμίες της πλειοψηφίας των πολιτών της. Φαίνεται ότι ο νέος Πρόεδρος της Γαλλίας αντελήφθη πλήρως ότι, αν συνεχιστεί η σημερινή πορεία, η ΕΕ θα συρρικνωθεί και ίσως διαλυθεί η ορχήστρα. Εναπόκειται στη Γερμανία να αποφασίσει.

πηγή: «Νέα Σελίδα», 06/01/2018

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Δικαιώματα υπόπτων και κατηγορουμένων σύμφωνα με την Οδηγία 2013/48/ΕΕ και

www.cecl.gr
Επικοινωνία: centre@cecl.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Δικαιώματα υπόπτων και κατηγορουμένων σύμφωνα με την Οδηγία 2013/48/ΕΕ και δικαιώματα των προσώπων που αναζητούνται στο πλαίσιο έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης

Εκδηλώσεις

- Απειλείται η δικαστική ανεξαρτησία;, 23/2/2018, Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών

δικαιώματα των προσώπων που αναζητούνται στο πλαίσιο έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου σε συνεργασία με την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, συγκροτούν το εθνικό σημείο επαφής του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα (FRANET) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (European Union Agency on Fundamental Rights – FRA). Στο πλαίσιο αυτό, έχει αναλάβει την υλοποίηση έρευνας πεδίου με τίτλο «Δικαιώματα υπόπτων και κατηγορουμένων σύμφωνα με την Οδηγία 2013/48/ΕΕ και δικαιώματα των προσώπων που αναζητούνται στο πλαίσιο έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης».

Στόχος της έρευνας είναι η παροχή πληροφοριών αναφορικά με την πρόσβαση των συλληφθέντων στα θεμελιώδη δικαιώματά τους και ειδικότερα την πρόσβασή τους στο δικαίωμα υπεράσπισης, το δικαίωμα ελευθερίας και το δικαίωμα ασφαλείας.

Επίσης θα ερευνηθεί η εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων των υπόπτων και των κατηγορουμένων σε σχέση με το δικαίωμά τους για πρόσβαση σε δικηγόρο.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει έρευνα γραφείου και έρευνα πεδίου. Η έρευνα πεδίου θα διεξαχθεί με προσωπικές συνεντεύξεις με στελέχη της αστυνομίας, δικηγόρους υπεράσπισης, εισαγγελείς και ποινικούς δικαστές, εκπροσώπους οργανισμών και φορέων που συμμετέχουν στην παρακολούθηση των συνθηκών κράτησης, με άτομα που συνελήφθησαν στην Ελλάδα και άτομα που συνελήφθησαν με βάση ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.

Αν ενδιαφέρεστε για συμμετοχή στο πρόγραμμα ή για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Εκτελεστική Διευθύντρια του Ιδρύματος Τσάτσου κυρία Μαρία Μουσμώτη (centre@cecl.gr)

Εκδηλώσεις

- **Απειλείται η δικαστική ανεξαρτησία;**
Παρασκευή 23 Φεβρουαρίου 2018 και ώρα 18:00, στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου - Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου διοργανώνει εκδήλωση - ανοικτή συζήτηση με θέμα «Απειλείται η δικαστική ανεξαρτησία;», την Παρασκευή 23 Φεβρουαρίου 2018 και

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- Απειλείται η δικαστική ανεξαρτησία; 23/2/2018, Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών

ώρα 18:00, στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών.

Εισαγωγή

Δημήτρης Βερβεσός, Πρόεδρος ΔΣΑ

Ομιλητές

Χρίστος Γεραρής, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της

Επικρατείας

Νίκος Παρασκευόπουλος, τ. Υπουργός, βουλευτής,

Καθηγητής Νομικής ΑΠΘ

Ιωάννης Σαρμάς, Αντιπρόεδρος Ελεγκτικού Συνεδρίου

Γεώργιος Αποστολάκης, Αρεοπαγίτης

Βασίλης Ανδρουλάκης, Πάρεδρος του Συμβουλίου της

Επικρατείας

Σπυρίδων Τσαντίνης, Αν. Καθηγητής Νομικής ΔΠΘ

Τη συζήτηση θα συντονίσει ο

Ομ. Καθηγητής **Μιχάλης Σταθόπουλος**,
Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, τ. Υπουργός

www.cecl.gr

Επικοινωνία: centre@cecl.gr